

Ett hus fullt av böcker – gratis för alla

Berättelse

I Sverige finns det bibliotek i alla kommuner. Ett bibliotek som alla får använda kallas folkbibliotek. Där finns många böcker. Du kan läsa på plats. Du kan också låna böcker och ta med dem hem.

Att låna böcker på folkbiblioteket är gratis. Du behöver inte betala. Det gäller vanliga böcker av papper. Det gäller också e-böcker, alltså böcker som du läser i en dator eller telefon. För att låna behöver du ett lånekort. Du kan oftast skaffa ett lånekort gratis.

I Sverige finns en lag om bibliotek. Lagen säger att alla ska ha tillgång till ett bibliotek. Barn, unga och vuxna är välkomna. På biblioteket finns ofta böcker på flera språk. Det finns också böcker på lätt svenska. Det är bra om du håller på att lära dig svenska.

På biblioteket kan du göra mer än att låna böcker. På många bibliotek finns gratis internet och datorer. Du kan sitta och studera. På en del bibliotek finns språkcafé eller läxhjälp. Men det ser olika ut i olika kommuner.

Många människor i Sverige använder biblioteket. År 2024 lånade folk omkring 53 miljoner böcker och andra saker på folkbiblioteken. Biblioteket är en plats för alla – och det kostar inget att låna.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
bibliotek	ett hus med många böcker som man kan läsa eller låna
folkbibliotek	ett bibliotek som alla människor får använda
kommun	ett område med en egen lokal styrelse, t.ex. en stad
låna	ta något en tid och lämna tillbaka det sedan
gratis	något som inte kostar pengar
lånekort	ett kort som man behöver för att låna på biblioteket
e-bok	en bok som man läser i en dator eller telefon
lag	en regel som gäller i hela landet
tillgång	att kunna använda eller komma åt något
lätt svenska	enkel svenska som är lättare att läsa och förstå

Läsförståelsefrågor

1. Vad är ett folkbibliotek?
 1. Ett hus där bara barn får vara.
 2. Ett bibliotek som alla människor får använda.
 3. En affär där man köper böcker.
2. Vad kostar det att låna böcker på folkbiblioteket?
 1. Ingenting, det är gratis.
 2. Det kostar lite pengar varje gång.
 3. Man måste betala en gång om året.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. På biblioteket finns ofta böcker på flera språk.
 2. Man måste betala för att låna en bok.
 3. Alla bibliotek i Sverige har språkcafé.
4. Vad behöver du för att låna böcker på biblioteket?
5. Vad mer än böcker kan man hitta på många bibliotek? Ge ett exempel.

Facit

1. 1. Ett bibliotek som alla människor får använda.
2. 1. Ingenting, det är gratis.
3. 1. ja b) nej (att låna böcker är gratis) c) det står inte i texten (texten säger "på en del bibliotek", inte "alla")
4. Exempel på svar: Ett lånekort, som man oftast kan skaffa gratis.
5. Exempel på svar: Gratis internet, datorer, en plats att studera, och på en del bibliotek språkcafé eller läxhjälp.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret samhällstext som passar för att öva ord om service och vardag (låna, gratis, lånekort, kommun).
Tema: välfärd och allas tillgång till kultur och kunskap i Sverige. Fråga 3c övar skillnaden mellan "en del" och "alla". Låt eleverna jämföra med hur bibliotek fungerar i deras egna länder – finns de, och kostar det något?

Diskussionsfrågor

- Har du varit på ett bibliotek i Sverige? Vad gjorde du där?
- Finns det bibliotek där du kommer ifrån? Kostar det pengar att låna böcker?
- Vad skulle du vilja låna eller göra på ditt bibliotek?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en bok du tycker om, eller en bok du skulle vilja läsa. Varför vill du läsa just den?

Källor och faktagranskning

- Bibliotekslag (2013:801), Sveriges riksdag – https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801/
- Kungliga biblioteket (KB): Sveriges officiella biblioteksstatistik 2024 (publicerad 2025-05-14) – <https://www.kb.se/for-bibliotekssektorn/nytt-fran-kb/nyheter-for-bibliotekssektorn/2025-05-14-sveriges-officiella-biblioteksstatistik-2024.html>
- Betänkande 2013/14:KrU2 Ny bibliotekslag, Kulturutskottet – https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/ny-bibliotekslag_h101kru2/html/
- Skolverket: Läsfrämjande och bildning – <https://www.skolverket.se/larande-och-trygghet/skolbibliotek/genomfora-skolbiblioteksverksamhet/lasframjande-och-bildning>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Sverige har en bibliotekslag (2013:801) som trädde i kraft den 1 januari 2014 och säger att alla ska ha tillgång till bibliotek. Varje kommun ska ha ett folkbibliotek, och det är kommunen som ansvarar för det. Enligt lagens 9 § ska allmänheten på folkbiblioteket avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur, oavsett format – alltså både tryckta böcker och e-böcker. Biblioteket får dock ta ut avgifter för t.ex. porto, kopiering och för material som inte lämnas tillbaka i tid (förseningsavgift). Lagen lyfter särskilt fram barn och unga, personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska, och biblioteken ska bland annat erbjuda litteratur på nationella minoritetsspråk, på andra språk än svenska och på lättläst svenska. Enligt Sveriges officiella biblioteksstatistik 2024 (publicerad av Kungliga biblioteket i maj 2025) gjordes fler än 49 miljoner fysiska besök (i snitt 4,6 besök per invånare) och omkring 53 miljoner fysiska utlån (cirka 5 lån per invånare) på folkbiblioteken, och ungefär 24 procent av befolkningen var aktiva låntagare som lånade minst en gång. På folkbiblioteket kan man oftast också läsa tidningar, använda datorer och internet och få hjälp av personalen att hitta information. OSÄKERHET/VARIATION: Vilka extra tjänster som erbjuds (t.ex. språkcafé, läxhjälp och s.k. meröppet) varierar mellan kommuner och bibliotek – texterna skriver därför "på många bibliotek" eller "på en del bibliotek", inte "alla". Öppettider och regler för meröppet skiljer sig åt mellan kommuner, så inga fasta klockslag anges. Statistiksiffrorna gäller år 2024 och uppdateras varje år av Kungliga biblioteket (statistik för 2025 publicerades i maj 2026); årtalet anges därför alltid. Reglerna kring avgiftsfria fjärrlån kan ha undantag, så texterna håller formuleringen allmän och fokuserar på att det är gratis för låntagaren att låna böcker. Att skaffa lånekort kräver oftast någon form av identifikation, men exakta krav kan variera mellan kommuner – texterna skriver därför allmänt om detta.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.